

Reinders, Geert. Veehouder, deskundige op het gebied van de bestrijding van de runderpest. 19 april 1737 te Bedum- 4 februari 1815 te Bellingeweer. Zoon van Reinder Geerts, korenmolenaar en Hyke Roelfs. Huwde Angenietje Klaassen 1757, hieruit twee zoons en twee dochters; tweede huwelijk met Geertjen Pieters 1786.

OPLEIDING

Enig onderwijs aan de dorpsschool en daarna privé-onderwijs tot 1749 bij een oom van moederszijde. Voornamelijk zelfstudie. Vooral de ideeën van de Verlichting hebben een grote invloed op hem gehad: een betere verstandelijke ontwikkeling van de bevolking zou leiden tot een betere samenleving.

LOOPBAAN

Van 1749 tot aan zijn huwelijk in 1757 molenaarsknecht. Daarna landbouwer, veefokker en veehandelaar op eigen bedrijf. Van 1770-1778 vertegenwoordiger van het karspel Garnwerd in de Ommelander Landdag. Richtte in 1778, samen met anderen, te Garnwert een "Inentingssociëteit" op, en in 1794 een "Societeit van Onderlinge Bijstand in gevallen van Brand", waarvan hij de "Eerste directeur" werd. In 1795 actief in de commissie, die voor Stad en Lande een nieuw Bestuursplan moest opstellen. In 1796 benoemd tot 'redger' met jurisdictie in Winsum, Obergum en Baflo; in deze functie, die hij van 1796-1798 en van 1801-1803 vervulde, waren rechtspraak, notariaat en politie gecombineerd. Van 1798 tot 1801 representant van het district Scheemda in de Eerste Kamer van het Vertegenwoordigend Lichaam. Van 1803-1815 voorzitter van het Winsumer- en Schaphalster Zijlvest (=waterschap). Vanaf 1805 lid van de Groninger Commissie van Landbouw. Van 1808 tot 1811 secretaris van de gemeente Winsum.

VERDIENSTEN

Ten koste van grote moeite, veel tegenslagen en grote persoonlijke financiële offers gelukte het Reinders, daartoe aangespoord door Petrus Camper, in de jaren 1774-1776 om runderen door middel van entingen te beschermen tegen runderpest.

Door middel van gedrukte brieven en antwoorden op door geleerde genootschappen uitgeschreven prijsvragen leverde hij bijdragen aan de maatschappelijke en landbouwkundige ontwikkelingen.

Als lid van de Eerste Kamer diende hij in 1799 het "voorstel ter wering van de veepest" in dat leidde tot instelling van het Veefonds. Ook zijn "Plan ter verbetering van de paardenfokkerij" werd door het Wetgevend Lichaam goedgekeurd.

ONDERSCHEIDINGEN

Erelid van de Maatschappij tot Bevordering van den Landbouw te Amsterdam; gouden medaille van de 'Oeconomische Tak van de Hollandsche Maatschappij van Wetenschappen' te Haarlem; correspondent der Eerste Klasse van het Koninklijk Instituut van Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten; honorair lid van het Natuur- en Scheikundig Genootschap te Groningen.

PUBLICATIES

Brief aan Petrus Camper en aan Wijn. Munniks wegens eene voorname ontdekkinge door inenting op het rundvee gedaan (Groningen, 1774. 2^e dr., 1777); Waarnemingen en proeven meest door inenting op het rundvee gedaan. Diende ten bewijze dat wij onze kalvers tegen de veepest kunnen beveiligen. Beneffens een onderricht op welke manier deze inenting kan geschieden (Groningen, 1776. 2^e dr., 1777. In het Duits vert. Wesel, 1776. 2^e Aufl., 1779); Bericht uit Holland, Friesland en de provincie van Stad en Lande wegens de inenting der kalveren van gebeterde koejen voor den jaare 1776 [en] Conditien op welke de Inentings-

Societeit te Garnwert opgeregt, presenteert kalveren welke van de besmettelijke veeziekte zijn gebeterd tegens ongebetere kalvers (Groningen, 1777);

Welke hoedanigheden zich voortplanten en op de kalveren overgaan enz. in: Verhandelingen uitgegeven door de Maatschappij tot Bevordering van den Landbouw te Amsterdam, deel 3, 1ste stuk, 1784; Eerste kladde van de leven[s]schets van Geert Reinders tot 1812 (handschrift, uitgegeven door de Werkgroep "Winsumer schrijvers en schrijfsters", eindred. J. Tersteeg.. Winsum, 1998.

BIOGRAFIEËN

L.H.Bruins. Leven en werken van Geert Reinders, de grondlegger van de immunologie. Diss. Groningen. Leens, 1951.

A.van der Schaaf. Geert Reinders (1737-1815). A founder of the practical application of immunology in the fight against infectious diseases in animals. *Historia Medicinae Veterinariae*, 1978;3(4);89-98.

E.P.Oldenkamp. Voorgangers: dierenartsen uit vroeger tijd (30), Geert Reinders (1737-1815) *Tijdschrift voor Diergeneeskunde*, 123: 664-665, 1998..

De levensschets van Geert Reinders 1737-1815. Eindred. J. Tersteeg. Winsum, 1998.

(E.P. Oldenkamp)